

Formandens skriftlige beretning 2020/21

Denne skriftlige beretning vil blive suppleret af en mundtlig beretning på selve generalforsamlingen torsdag d. 04. marts 2021.

Bemærk, at denne starter **kl. 09.30 og afvikles virtuelt.**

Jeg vil i min beretning tage udgangspunkt i det arbejde, som bestyrelsen målrettet har anvendt deres tid og energi på i det forløbne år siden sidste generalforsamling i februar 2020.

Bestyrelsen konstituerede sig på sit onlinemøde d. 29. april 2019 ved at genvælge Bo (Haderslev) som næstformand, Jes (Slagelse) som kasserer, og som sekretær blev Anja (Skive) ligeledes genvalgt. De på generalforsamlingen valgte suppleanter Thue (Roskilde) og Thora (Vejen) har på lige fod med bestyrelsens øvrige medlemmer Jesper (Holbæk), Charlotte (Solrød) og Lis (Varde), deltaget i bestyrelsesmøderne og har løst forskellige opgaver som foreningens repræsentanter.

I perioden valgte Thora at takke ja til et nyt job pr. 1.8.20, og hun ønskes alt muligt godt i sit arbejdsliv. Lis valgte at gå på pension pr. 1.1.21, så bestyrelsen er i skrivende stund på 7 personer uden suppleanter. Desuden har Bo meddelt, at han vil være pensionist pr. 1.4.21. Hvilket betyder, at der på generalforsamlingen skal vælges både nye bestyrelsesmedlemmer og suppleanter. Foreningen skal desuden have en ny næstformand. Vi ønsker Lis og Bo alt godt i deres nye positioner med mange tak for godt samarbejde gennem mange år i foreningen.

COVID-19

Et ualmindeligt år er lagt bag os. Covid-19 havde vi knapt nok hørt om, da vi afsluttede vores årlige generalforsamling og konference på Kongebrogaarden d. 28. feb. 2020, men mindre end 14 dage efter var hele landet lukket totalt ned og dermed startede virtuel undervisning, som erstatning for fysisk fremmøde på skolerne. Da vi ikke var en del af regeringens genåbningsplan del 1 efter påske, arbejdede vi i foreningen på i det mindste at være med i plan 2, og dette lykkedes, så vi fra d. 18. maj igen kunne se vores elevers glade øjne over igen at kunne være fysisk tilstede på skolerne igen.

I mellemtiden havde ministeren efter råd fra Anders Bondo aflyst alle eksamener i 9. og 10. klasse samt bestemt, at årskarakterer skulle være lig med eksamenskarakterer.

Et på alle parametre anderledes skoleår 2019/20 skulle afsluttes på en helt anden måde end oprindeligt planlagt.

Men denne opgave lykkedes I med. Ligesom I var lykkedes med at klare udfordringerne med den virtuelle undervisning. Jeg synes, at dette billede meget godt beskriver de begrænsninger, som en sådan undervisning har:

Det er i dette skoleår lykkedes at få gennemført næsten et helt efterårssemester med fysisk fremmøde, trods lokale smitteudbrud med deraf følgende hjemsendelser af elever og personale samt smitteopsporing. Men så blev smittetrykket så stort i først 38 kommuner og siden i 31 flere, og fra medio december i hele landet, at vi har måttet gå tilbage til digital nødundervisning indtil i første omgang 17.01.21, senere forlænget til d. 7. feb. og senest til d. 28. feb. Sandsynligvis kan vi først se frem til et fysisk fremmøde på skolerne ultimo marts. Om man for andet år i træk vil aflyse afgangseksamener virker mere og mere sandsynligt.

Et stort lyspunkt i alt dette triste, er dog annonceringen af Corona-vaccinen, som forhåbentligt vil blive udrullet til os alle i løbet af det første halvår af 2021, startende lige før nytår.

Ekspertgruppe nedsat af regeringen til at skulle arbejde med anbefalinger til mere erhvervsretning af 10. klasse

I marts 2019 nedsatte regeringen det længe ventede ekspertudvalg med følgende kommissorium:

”Regeringen ønsker, at flere unge vælger en erhvervsuddannelse i forlængelse af 10. klasse.

Der er behov for et kursskifte i den måde, vi tilrettelægger 10. klasse på. Regeringen ønsker, at 10. klasse skal erhvervsrettes, så skoleåret i højere grad bliver starten på en erhvervsuddannelse frem for afslutningen på grundskolen. Det vil sige, at skoleåret både skal kvalificere eleven fagligt og forberede eleven på den arbejdsmoral, faglighed og selvdisciplin, der kræves af elever på en erhvervsuddannelse. 10. klasse skal inspirere til og vise mulighederne i en erhvervsuddannelse. Samtidig skal 10. klasse rumme relevante udfordringer for elever, der primært orienterer sig imod de gymnasiale ungdomsuddannelser. Endvidere skal der tages højde for særlige skoleformer, som for eksempel efterskolerne, og den særlige rolle de spiller i uddannelsessystemet, så der også fremadrettet er et 10. klassetilbud til elever, der ønsker et skoletilbud væk hjemmefra.

Der nedsættes derfor et ekspertudvalg, der skal komme med anbefalinger til, hvordan 10. klasse kan erhvervsrettes, herunder understøtte, at 10. klasse i videre omfang fysisk bliver lokaliseret på erhvervsskoler.”

Efter folketingsvalget i juni 2009 har ekspertgruppen været sat på pause, og trods flere politiske ønsker om at få det sat i gang igen, har ministeren ikke efterkommet disse ønsker, og udvalgets skæbne er i skrivende stund stadig uklart.

Kommuner arbejder på at opfylde ekspertgruppens målsætninger

I det forløbne år har flere kommuner og KL henvendt sig til undertegnede for at søge råd og vejledning i forbindelse med lokalpolitiske ønsker om at placere deres kommunale 10. klasser på en lokal erhvervsskole. I skrivende stund arbejdes der i bl.a. Holbæk, Aarhus, Guldborgsund og Struer kommuner med sådanne planer. KL henvendte sig, fordi de havde oplevet, at kommuner ikke var nok opmærksomme på Folkeskolovens § 20 i, som siger:” *Det påhviler kommunalbestyrelsen at sørge for undervisning i grundskolen og i 10. klasse af børn og unge under 18 år, der bor eller opholder sig i kommunen, og hvis forældre ønsker dem optaget i folkeskolen*”.

Jeg har også været i dialog med bl.a. DLF om dette forhold. Man kan selvfølgelig lave en driftsoverenskomst med en nabokommune, men det kan i sidste ende skabe lange transportveje for eleverne.

Det bliver spændende at følge denne tendens. I foreningen er vi i færd med at udarbejde et procespapir med opmærksomhedspunkter, som vi mener er væsentlige at forholde sig til lokalpolitisk, inden beslutningen træffes.

#Ekspert10

På initiativ af Danmarks Private Skoler mødtes en række aktører inden for 10. klasse til møder, hvor vi aftalte at etablere en alternativ ekspertgruppe #Ekspert10.

Det alternative ekspertudvalg vedrørende 10. klasse, #ekspert10, består af nøgleaktørerne på 10.-klasseområdet:

Danmarks Lærerforening, Skolelederforeningen, Frie Skolers Lærerforening, Frie Skolers Ledere, Landsforeningen af 10. klaseskoler, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier, Danske Gymnasier, Skole og forældre, Ungdomsskoleforeningen, Danske Skoleelever, Efterskoleforeningen, Friskolerne, Danmarks Private Skoler, Frie Fagskoler, Uddannelsesforbundet, UU-Danmark, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Landssammenslutningen af Handelsskoleelever, Erhvervsskolernes Elevorganisation.

Vi har kun mødtes en gang siden valget, og afventer status på den tidligere regerings ekspertudvalg.

Regionalt netværksmøde i september om karrierevalg valgte bestyrelsen ikke at gennemføre grundet det øgede smittetryk

Bestyrelsen vurderede ikke, at det var sundhedsmæssigt forsvarligt at gennemføre temadagen d. 15.09.20 i Odense, og vi håber at kunne gennemføre et temamøde i september 2021.

EVA-rapport om "Elevens syn på 10. klasse"

EVA kom med deres længe ventede rapport om: "Elevens syn på 10. klasse" som udkom 20. maj, og den viste et langt overvejende positivt billede af, hvordan elevernes udbytte af 10. klasse både fagligt og socialt giver dem bedre valgkompetencer. Især de fagligt svageste profiterer af, at gå i 10. klasse. Trods disse flotte resultater valgte nogle medier at fokusere på "hullerne i osten". Politikens Skoleliv/Monitor ønskede kun min kommentar på, at ca. 25 % af eleverne i de kommunale 10. klasser havde angivet, at de havde fortrudt valget af 10. klasse.

Desuden havde de kontaktet forskellige politikere for at få udtalelser om netop dette ene punkt i spørgeskemaundersøgelsen, samt få opklaret status for den tidligere regering ekspertgruppe om 10. klasse. Ministeren svarede på dette spørgsmål d. 20. maj:

"10. klasse spiller en væsentlig rolle i overgangen mellem grundskole og ungdomsuddannelse. Men hvis gruppen af elever, der ikke fuldfører en kompetencegivende uddannelse, skal nedbringes, kræver det, at samspillet mellem grundskole og ungdomsuddannelse ses i en bredere sammenhæng.

Regeringen overvejer derfor, hvordan der kan ske en styrkelse af overgangen mellem grundskole og ungdomsuddannelse samt en nedbringelse af gruppen af unge, der ikke fuldfører en kompetencegivende uddannelse efter grundskolen. I forlængelse heraf vil der blive taget stilling til, hvordan det videre arbejde skal organiseres. "

Et godt og klogt svar, som vi kun kan understøtte.

EVA konkluderer i deres rapport om 10. klasse: ” For nogle parter i uddannelsessektoren står det højt på ønskelisten at gøre 10. klasse til et mere erhvervsrettet uddannelsesstilbud. På EVA har vi i 2020 slået et slag for at bevare det brede offentlige 10. klassestilbud til unge, som er uafklarede, har brug for at modnes eller forbedre sig fagligt, inden de er klar til en ungdomsuddannelse, uanset om det er på en erhvervsskole eller på et gymnasie”.

Dejlige nye toner fra EVA, og vi bakker fuldt og helt op om deres holdning.

DEA og Forum 100% medlemskab og foreningsdeltagelse i konferencer, netværksarbejder, studieture o.l.

Bestyrelsen besluttede tilbage i september 2015, at LA10 skulle være medlem af DEA. Derved får vi mulighed for at bidrage til DEAs arbejde med at skabe viden om uddannelse, forskning og innovation. LA10 vil ligeledes blive inviteret til deltagelse i *tænketaanke*, *partnerdage* og *vidensaloner*. Medlemskabet skal ses i foreningens bestræbelse på gennem aktivt netværksarbejde at få udbredt viden om 10. klasse, og få vores synspunkter repræsenteret i så mange relevante sammenhænge som overhoved muligt.

Således var også begrundelsen for, at formanden sammen med andre af DEA´s medlemmer deltog i en studieture og mødeaktiviteter med Ed.lab-gruppen. Dette arbejde har dog i lighed med alle andre aktiviteter været indskrænket til digitale møder i næsten hele 2020.

Bestyrelsen besluttede i efteråret 2018, at LA10 skulle indmelde sig i Forum 100%, som består af en række aktører på ungdomsuddannelsesområdet, som vi deler mange interesser og holdninger med. Forum 100% arrangerer også kurser og konferencer, som vores medlemmer med fordel kan deltage i: <http://www.forum100.dk/>

Formanden blev i september 2019 valgt ind i bestyrelsen for FORUM 100%.

Formanden deltager også i Skolelederforeningens årsmøde og i KL´s Børne- og Ungetopmøde i Aalborg i januar, begge arrangementer dog kun digitalt.

Fra og med efteråret 2020 har formanden været medlem af Politikens skolepolitiske netværk, men har kun deltaget i et fysisk møde om børn med angst.

Brugerpanelet i optagelse.dk

LA10 har i en årrække været en del af brugerpanelet i optagelse.dk/STUK. Vi inviteres til to årlige møder, hvor diverse nyheder i optagelse.dk gennemgås, og der er mulighed for at komme med input til ønsker i funktionaliteten i programmet. Derudover gennemgås årets optag på de forskellige ungdomsuddannelser og 10. klasse. Et interessant forum at være en del af.

Udtalelser fra LA 10:

Lovgivningsmæssigt har året været præget af meget få skolepolitiske sager og dette har betydet betydeligt færre høringsager. Af disse har kun få været inden for vores kerneinteresseområder. Landsforeningen har i løbet af 2020/21 udarbejdet høringsvar vedr.:

Høringsvar vedr. udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Gennemførelse af nationale test 2019/20) (Februar 2020)

Høringsvar vedr. bekendtgørelse om formål, kompetencemål, færdigheds- og vidensområder og opmærksomhedspunkter til folkeskolens fag og emner) (marts 2020)

Høringsvar vedr. udkast til bekendtgørelse om vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv. (maj 2020)

Høringsvar vedr. forslag til lov om ændring af børne- og ungeydelse. (juli 2020)

Høringsvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og lov om erhvervsuddannelser (Fritagelse for betalingskravet på erhvervsuddannelser for visse flygtninge og familiesammenførte) (september 2020)

Høringsvar vedr. bekendtgørelse om fremme af god ro og orden i folkeskolen (oktober 2020)

Høringsvar over forslag til lov om ændring af lov om midlertidige foranstaltninger på børne- og undervisningsområdet i forbindelse med covid-19. (november 2020)

Høringsvar vedr. 2. eksterne høring vedr. lovovervågning af undervisningsmiljølovens bestemmelser om antimobning, klageinstans m.v. (november 2020)

Da nogle af høringerne kun perifært har noget med 10. klasse at gøre, har vi valgt at tage udkastene/ændringerne til efterretning.

Høringsvarene kan som altid ses på foreningens hjemmeside (www.LA10.dk)

Samarbejdsrelationer til Skolelederforeningen og DLF

Formanden har været i tæt dialog med Skolelederforeningen for at drøfte de politiske initiativer, som kunne involvere det kommunale 10. klasse. Aftalen er, at vi løbende holder hinanden underrettet.

Samarbejdsrelationen til DLF indebærer samme aftale som med Skolelederforeningen samt udveksling af idéer i forbindelse med høringsmaterialer.

LA 10 og medlemskabet af CEFU

På bestyrelsesmødet i april 2013 besluttedes det at melde LA 10 ind i CEFU. Beslutningen skyldtes til dels foreningens dengang gode økonomiske situation, men også vores mulighed for at få mere direkte kontakt til den del af forskningen, som vedrører vores virksomhed. Ved medlemskabet har vi endvidere fået 10 fripladser til alle CEFUs konferencer og netværksmøder. Derfor en opfordring til

foreningens medlemmer om at gøre brug af disse muligheder (først til mølle-princippet). Se nærmere på: <https://www.cefudk/>

Desuden er LA 10 med i bestyrelsen for CEFU. Vi har deltaget i alle bestyrelsesmøder og medlemsarrangementer i 2020/21 både fysisk og digitalt.

Det kommende års skolepolitiske udfordringer

Timms-undersøgelsen af elevernes matematik- og naturfagskompetencer viste ved offentliggørelse i december 2020 et meget nedslående resultat for de danske skoleelevers vedkommende. Så dårligt, at ministeren har bebudet nedsat en undersøgelseskommission snarest muligt. Jeg har i mange sammenhænge henvist til Norge, hvor man for end del år siden udviklede et nationalt indsatsområde med ”Matematik i alle fag”. Det kunne være en løsning i Danmark.

Sideløbende med TIMMs har en analyse fra tænketanken Kraka vist, at det bliver stadig vanskeligere for drengene at holde trit med pigerne i folkeskolen, og faktisk har afstanden mellem kønnene aldrig været større målt på de nyeste tal for karaktergennemsnit for standpunktskarakterer i niende klasse og eksamenskarakterer ved folkeskolens afgangseksamen

Standpunktskaraktererne er sådan set steget de seneste ni år, men altså mere for pigerne, så drengene i dag får næsten et helt karakterpoint mindre end pigerne.

Det svarer til, at forskellen er vokset fra 10,5 procent til i dag at være 13,3 procent.

Det er værd at bemærke, at Danmark var det eneste af de nordiske lande, som oplevede et fald i matematik på trods af, at de danske elever modtager flest undervisningstimer i matematik - sammenholdt med eleverne i Finland, Norge og Sverige.

Et lyspunkt er, at årsagen blandt andet kan skyldes piger, som er efterkommere af indvandrere. Undersøgelsen fra Kraka viser nemlig samtidig, at de i dag har indhentet et stort efterslæb og får omtrent lige så gode karakterer som etnisk danske drenge.

Undersøgelse bekræfter de tendenser, som Professor Thomas Nordahl allerede for ca. 10 år siden viste:

”Vi har på mange måder en skole, som er indrettet på pigernes præmisser, og hvor de trives bedst”

Opgøret med folkeskolereformen

Pernille Rosenkrantz-Theil har tidligere hæftet sig ved, at det ifølge forskere kan tage op til 15 år at se effekterne af store reformer, men de nyeste resultater kan hun ikke sidde overhørigt.

Sagen er nemlig den, at det også halter gevaldigt med de øvrige dele af reformen. Kun ca. halvdelen af skolerne lever op til lovkravet om gennemsnitligt 45 minutters daglig bevægelse, og der er ingen fremgang at spore i trivselsmålingerne.

Tilbage står, at regeringen har skubbet et utal af opgaver og forhandlingsforløb foran sig. Problemet er bare, at flere af dem står i stampe, og en samlet vision for udviklingen af skolen forsvinder lidt i tågerne.

Her følger de øvrige opgaver på skoleområdet, som undervisningsministeren ikke kommer udenom i 2021.

1. Nye nationale test

De nationale test har været udsat for kritik siden deres udfangelse, og i februar i fjor endte den årelange kritik i et kludetæppe af anbefalinger. Hele 54 af slagsen, for at det ikke skal være løgn.

Det førte efterfølgende til en politisk aftale, hvor testene i dette skoleår er frivillige for fire ud af fem af landets folkeskoler.

Regeringen har bebudet, at den vil komme med et forslag til et nyt evaluerings- og bedømmelsessystem, som skal leve op til flere kriterier: Bl.a. skal det skabe gennemsigtighed om elevernes faglighed og give et styringsmæssigt indblik i skolerne.

Oprindeligt lød planen, at en politisk aftale om det nye system skulle falde på plads inden nytår, men også de forhandlinger er udskudt – formentlig på grund af coronasituationen. En løsning på de udskældte test står derfor højt på ministerens to-do-liste i 2021.

2. Ny karakterskala

Regeringen vil lave den nuværende karakterskala om. I oktober præsenterede en ekspertgruppe nedsat af regeringen fire mulige modeller for det kommende karaktersystem.

Der er fordele og ulemper ved alle modellerne, og når regeringen kommer med sit bud på en ny skala, vil undervisningsministeren især have for øje, at den skal gøre op med pres og mistrivsel.

3. Trivselsråd

Når regeringen i 2020 er blevet spurgt, hvilke trivselsfremmende initiativer den har igangsat, har den flere gange henvist til ønsket om at oprette et trivselsråd. Det skal komme med anbefalinger til, hvordan trivslen kan øges og præstationspresset mindskes.

Det var oprindeligt forventningen, at rådet skulle nedsættes inden udgangen af 2020, men det er endnu ikke sat i værk.

4. Bedre inklusion

Inklusion i folkeskolen er ”en af de hårdeste nødder, vi ikke har knækket”, har Rosenkrantz-Theil tidligere sagt.

Inklusion var da også temaet for det årlige Sorø-møde i 2020. Men trods de mange input og diskussioner har regeringen fortsat ikke fundet en nøddeknekker stor nok til opgaven.

5. Forbedrede vilkår for anbragte børn

Folketingets Ombudsmand rettede i juni 2020 en alvorlig kritik af forholdene for anbragte børn på opholdssteder og institutioner.

Ombudsmanden kritiserede især, at undervisningen flere steder ikke lever op til kravene. Det fik undervisningsministeren til at tale med helt store bogstaver:

”Jeg er ikke bare bekymret, det er decideret skammeligt. Vi taler om den allermest udsatte gruppe af børn, der findes i vores samfund.”

Rosenkrantz-Theil har nedsat en arbejdsgruppe, som ikke bare skal komme med lufttunge anbefalinger, men ”deciderede beslutningsoplæg”, som hun har udtrykt det.

Også det arbejde er imidlertid blevet forsinket.

6. Bedre vilkår for ordblinde børn

Ifølge regeringen skal Danmark være det bedste land at være barn i, også for børn med ordblindhed.

Undervisningsministeren er særligt optaget af de syv-otte procent af børnene, der får en bumlet skoletid, fordi de kæmper med forskellige grader af ordblindhed, og hun har taget de første skridt ved at lande en politisk aftale med støttepartierne om en ny ordblindeindsats. Den indebærer bl.a., at der skal udvikles et nyt redskab, som kan opdage elever med risiko for at udvikle ordblindhed tidligere end i dag.

Det nye testredskab forventes klar til brug i 2024, men det kan ikke stå alene, har Ordblindeforeningen understreget.

At børn med ordblindhed får samme muligheder som deres klassekammerater, er en bunden opgave for ministeren at løse.

7. Flere på erhvervsuddannelserne

Udfordringen er lige så velkendt, som den er uden for rækkevidde: For få vælger og gennemfører en erhvervsuddannelse.

Tallene taler for sig selv. Antallet af unge, der søger mod erhvervsuddannelserne, er faldet fra 31,7 procent i 2001 til 20,1 procent i 2019.

Selv har Pernille Rosenkrantz-Theil flere gange slået fast, at det ikke er godt nok.

Her venter en opgave, der kræver det rigtig lange lys, hvis det ikke skal fortabe sig i tågerne.

Så der bliver nok at se frem til af regeringsinitiativer på det skolepolitiske område i 2021.

Konferencen i år

Grundet COVID-19 har bestyrelsen valgt at flytte vores årlige konference til d. 7.-8. oktober stadig på Kongebrogaarden i Middelfart.

Der vil efter generalforsamlingen blive udsendt program og nærmere vedr. deltagerpris og tilmelding.

Bestyrelsen har i år ønsket at sætte fokus på to vigtige områder: Fremtidens 10. klasse. Nye veje i samarbejdet med og brobygningen til ungdomsuddannelserne og erhvervslivet. Som altid vil der være mulighed for at lade sig inspirere samt bringe egne erfaringer i spil i de efterfølgende debatter.

Vi starter med en helikoptertur frem i tiden ved Henrik Good Hovgaard fra Universal Futurist om fremtidens kompetencer. Herefter vil fire af de vigtigste aktører på 10. klasseområdet give deres bud på konferencens tema, efterfulgt af gruppedrøftelser, som skal munde ud i 5 visioner/temaer til fremtidens samarbejde.

Fredagens program handler om, hvordan vejledningen og ungdomsuddannelserne og erhvervslivet kan bidrage til at kvalificere de unges uddannelsesvalg.

Vi håber derfor også, at der vil komme rigtig mange til generalforsamlingen og konferencen d. 07.-08. oktober 2021 på Comwell, Kongebrogaarden i Middelfart.

Vi mener selv at have samlet et godt miks af oplægsholdere og ser frem til et indholdsrigt, fagligt og socialt arrangement til vores årlige "komsammen" i foreningen. Jeg vil opfordre vores medlemmer til at deltage allerede fra onsdag aften d. 6. okt., hvis man kan, da det er meget givtigt på mange planer.

Jeg vil gerne afslutningsvis takke medlemmerne af bestyrelsen og suppleanterne for deres samarbejdsvillighed og for det store arbejde, som hver enkelt har udført i det forgangne år. Vi har afholdt vores møder i Odense og resten online, hvilket desværre har betyder, at vi ikke som vanligt har kunnet være rundt i landet og se alle de mange spændende 10. klaseskoler, som vi normalt har gjort.

Som det fremgår af generalforsamlingens dagsorden, er der valg til foreningens bestyrelse, så foreningen opfordrer alle interesserede medlemmer til at stille op til disse poster.

Denne skriftlige beretning suppleres på generalforsamlingen af en mundtlig beretning.

*Henning Rasmussen
UngSlagelse
Formand
LA10*